

Tillsynsplan 2023

för miljö- och hälsoskyddsområden baserad på behovsutredning
och tillsynsplan 2022-2024

Innehållsförteckning

1. Inledning	5
1.1. Syftet	5
2. Personal	5
3. Avgiftsfinansiering	6
4. Tillsynsplan för 2023	6
4.1. Olika kategorier av tillsyn	6
4.2. Prioriteringar	6
5. Miljöskydd	7
5.1. Styrd tillsyn	7
5.1.1. Tillsyn av miljöfarlig verksamhet	8
5.1.2. Lantbruksverksamheter	8
5.1.3. Avloppsanläggningar	8
5.1.4. Köldmedier	9
5.2. Behovsprioriterad tillsyn	9
5.2.1. Tillsyn miljöfarliga verksamheter (U-verksamheter)	10
5.2.2. Lantbruksverksamheter	11
5.2.3. Animaliska biprodukter	12
5.2.4. Växtskydd och växtskyddsmedel	12
5.2.5. Kemikalietillsyn	13
5.2.6. Cisterner	13
5.2.7. Tillsyn på fritidsbåtshamnar/strandkant	13
5.2.8. Tillsyn miljö kvalitetsnormer för vatten	14
5.2.9. Tillsyn på små avloppsanläggningar	15
5.2.10. Fosforfällor och påfyllning av fällningskemikalier	15
5.2.11. Tillsyn i vattenskyddsområden	17
5.2.12. Tillsyn naturreservat och skyddade områden	18
5.2.13. Strandskyddsområden	19
5.2.14. Tillsyn över befintliga förorenade områden	20
5.2.15. Tillsyn övriga miljöfarliga verksamheter	21
5.2.16. Energitillsyn	21
5.2.17. Projektinriktad tillsyn	21
5.3. Händelsestyrd tillsyn	22
5.3.1. Renhållning och återvinning	22
5.3.2. Avlopp	22
5.3.3. Ärenden berörande förorenade områden	22

5.3.4.	Tillsyn sanering av förorenade områden	22
5.3.5.	Strandskydd	23
5.3.6.	Ärenden rörande anmälan, ansökan och dispenser.....	23
5.3.7.	Anmälan om vindkraftsanläggning	23
5.3.8.	Anmälan om dagvattenanläggning.....	23
5.3.9.	Anmälan eller ansökan om värmepumpar.....	24
5.3.10.	Klagomålsärenden	24
5.4.	Skattefinansierad tillsyn.....	25
5.4.1.	Remisshantering	25
5.4.2.	Inventeringsarbete.....	25
5.4.3.	Registrering i avfallsregistret	25
5.4.4.	Administrativa ärenden.....	25
6.	Hälsoskydd	26
6.1.	Styrd tillsyn	26
6.1.1.	Skolor och förskolor.....	26
6.1.2.	Hygienlokaler med stickande eller skärande verksamhet	27
6.1.3.	Bassängbad	27
6.2.	Behovsprioriterad tillsyn	27
6.2.1.	Strandbad	27
6.2.2.	Solarier	28
6.2.3.	Ej anmälningspliktiga hygienlokaler	28
6.2.4.	Lokaler för vård	28
6.2.5.	Hotell, campinganläggningar och motsvarande	28
6.2.6.	Flerbostadshus och bostadsrätter samt radontillsyn	28
6.2.7.	Idrottslokaler, gym och träningslokaler	29
6.2.8.	Kosmetiska och hygieniska produkter	29
6.3.	Händelsestyrd tillsyn	30
6.3.1.	Klagomålsärenden	30
6.3.2.	Anmälan enligt § 38.....	30
6.3.3.	Lokala föreskrifter	30
6.4.	Skattefinansierad tillsyn.....	30
6.4.1.	Radon i enbostadshus.....	30
6.4.2.	Remisser	30
6.4.3.	Mätning av bakgrundsstrålning	31
6.4.4.	Smittskyddsärenden.....	31
6.4.5.	Administrativa ärenden.....	31
7.	Uppföljning	32

7.1.	Beräkning av tillsynsbehov.....	32
7.2.	Tidsredovisning	32
7.3.	Tillsynsintervall	32
7.4.	Kompetensförsörjning och resurs.....	32
7.5.	Ärendehanteringssystem.....	33
7.6.	Förebyggande arbete	33
7.7.	Taxan	33
7.8.	Tillsynsplanens arbete.....	33

1. Inledning

Enligt miljötillsynsförordningen (SFS 2011:13) ska det hos den operativa tillsynsmyndigheten finnas en utredning om tillsynsbehovet för myndighetens hela ansvarsområde enligt miljöbalken. Utredningen ska avse en treårsperiod och den ska ses över vid behov, dock minst en gång per år. Ett register ska föras över de verksamheter som behöver återkommande tillsyn. Baserat på utredningen och registret ska myndigheten inför varje verksamhetsår göra en samlad tillsynsplan. Tillstånds- och tillsynsnämnden är ansvarig nämnd för prövning och tillsyn enligt miljöbalken (1998:808) och dess bestämmelser.

1.1. Syftet

Syftet med tillsynsplanen är att få en tydlig struktur på tillsynsarbetet och att främja måluppfyllnaden. I planen anges fokusområden och prioriteringar för årets tillsyn inom miljö- och hälsoskyddsområdet. Tillsynsplanen för 2023 baseras på *Behovsutredning 2022 – 2024* och bygger vidare på föregående års tillsynsplan. Denna tillsynsplan berör miljöenhetens område, miljö- och hälsoskydd.

För att få en helhetsbild redovisas antalet befintliga verksamheter som faller inom tillsynsområden som har störst behov av tillsyn och inventering i år. Uppföljning och redovisning av antalet utförda inspektioner, inventeringar och beslut kommer ske kvartalsvis till nämnden.

Varje ansvarig handläggare ska se över sina tillsynsområden och skapa en tillsynsplanering genom antal objekt/ärenden och planerad tid. Utfallet räknas vid uppföljningen.

Följande områden ingår under miljö- och hälsoskydd, se bilaga 1. *Tillsyns- och kontrollplan 2022 - 2024*

2. Personal

Miljöenheten består totalt av 7 handläggare, en biträdande miljöchef och en kansli- och miljöchef vilket motsvarar 9 tjänster. Inom miljö- och hälsoskyddsområdet arbetar 7 handläggare vilket motsvarar 5,15 tjänster, varav resterande tjänster går till verksamhetsstöd, administration, livsmedel, alkohol, tobak och liknande produkter, tobaksfria nikotinprodukter och receptfria läkemedel. Enligt beräkning av timmar ska cirka 5 665 timmar gå åt miljö- och hälsoskyddstillsyn, resterande går åt skattefinansierad tillsyn.

Årsarbetstid för en heltidstjänst är 2 080 timmar enligt Sveriges Kommuner och Landsting. När schablon för semester, sjukdom och helgdagar är borträknat är den faktiska tiden 1 500 timmar. Tiden för tillsyn för en heltidshandläggare beräknas till 1 100 timmar per år och skattefinansierad tillsyn till 400 timmar.

3. Avgiftsfinansiering

Tillsynen finansieras huvudsakligen genom avgifter, detta enligt principen om att förorenaren betalar. Tillsynen av verksamheter ska inte finansieras av skattemedel.

Kommunernas tillsyn ska åstadkomma god hälsa och miljö. För att detta ska uppnås är det viktigt att prioritera tillsyn där riskerna är störst. Den behovsstyrda taxemodellen ger kommunerna verktyg att bedöma vilket tillsynsbehov som finns för en viss verksamhet och tydligare koppla avgiften till behovet. Syftet med den behovsstyrda taxan är att taxan ska vara enklare att förstå, bidra till större jämförbarhet och bidra till rättssäkerhet mellan olika myndigheter.

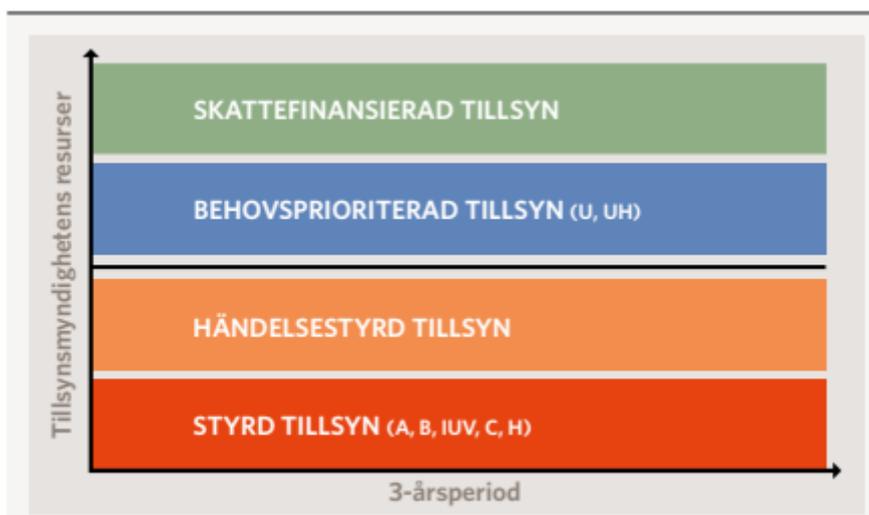
SKR* Sveriges kommuner och regioner.

4. Tillsynsplan för 2023

4.1. Olika kategorier av tillsyn

SKR har tagit fram ett förslag på hur tillsynsbehovet kan kategoriseras. Uppdelning görs i kategorierna styrd tillsyn, behovsprioriterad tillsyn, händelsestyrd tillsyn och skattefinansierad tillsyn. Tillsynsplanen för 2023 redovisas inom dessa fyra kategorier.

Figur 1.

4.2. Prioriteringar

Nämnden ska i första hand utföra uppgifter som rör tillsyn med vissa undantag enligt nedan. Det är av vikt att styrda tillsynen får bli den främsta prioritering för att minska på sårbarheten vid resursbrist och undvika stor tillsynsskuld.

5. Miljöskydd

Tillstånds- och tillsynsnämnden har tillsynsansvar för all miljöskyddstillsyn i kommunen. Inom detta område faller miljöfarliga verksamheter, lantbruk med växtodling eller djurhållning, avlopp, förorenad mark, energitillsyn och köldmedium m.m. Detta kapitel redogörs vilka tillsynsområden som faller inom ovannämnda kategorier. I varje kategori kommer den uppskattade resursbehovet att redovisas.

I kommunen finns drygt 108 verksamheter som betalar årliga tillsynsavgifter och som i och med detta ska ha regelbunden tillsyn. Det finns 29 stycken C-verksamheter (anmälningspliktiga) och cirka 75 stycken U-verksamheter (som ej är anmälningspliktiga men är rapporteringsskyldiga). Vissa icke-anmälningspliktiga verksamheter anses utgöra en risk för negativ miljöpåverkan och finns med i tillsynsplanen för årlig tillsyn.

Tillsyn av miljöfarlig verksamhet riktar sig framförallt mot verksamheter och består i huvudsak av två delar – kontroll av hur lagen efterlevs respektive information och rådgivning. Kontrollen omfattar de flesta av de nationella miljökvalitetsmålen och vid tillsynsbesöken tas

alltid frågor om kemikalier och avfall samt utsläpp till luft, mark och vatten upp. Återvinning och energieffektivisering är också viktiga delar inom miljöskyddstillsynen.

Det kan förekomma anmälningspliktiga verksamheter men som vanligtvis besöks mellan vart tredje och vart femte år, dessa redovisas i den behovsprioriterade tillsynen, se exempelvis vindkraftverk i 5.2.1. Tätare besök sker vid behov och i samband med eventuella klagomål. Behovet justeras där det finns en sådan risk för påverkan på hälsa eller miljö att det behövs regelbunden tillsyn.

Tillstånds- och tillsynsnämndens tillsynsansvar omfattar mer än etablerade miljöfarliga verksamheter. Bland annat omfattar miljöskyddstillsynen skydd av områden, verksamheter som orsakar miljöskador/efterbehandling av förorenade områden, lantbruksskötsel och hantering av kemikalier och biotekniska organismer, avloppsrening och utsläpp till vatten. Samtliga områden kommer fokusera på att förebygga negativ påverkan på miljön, vatten samt växt- och djurliv. Dessa redovisas i den behovsprioriterade tillsynen, se avsnitt 5.2. Behovsprioriterad tillsyn omfattas inte av årliga avgifter utan debiteras i efterskott, efter handläggning av ärendet. Handläggaren kan dock i enskilda fall bedöma att vissa verksamheter är skyldiga att årligt redovisa de åtgärder som vidtas för att skydda miljön.

5.1. Styrd tillsyn

Angivna verksamheter har lagstiftaren bedömt ha högst tillsynsbehov och ska prioriteras på grund av dess risk för negativ miljöpåverkan, aktivitet samt omfattning. Tillsynen av dessa verksamheter finansieras till stor del av verksamheterna själva genom årsavgifter och är en återkommande del av enhetens intäkter.

Enligt SKR ska tillsynsbehovet täckas i tillsynsplanen i form av årliga tillsynsaktiviteter. Inom det interna arbetet planerar miljöenheten den debiterbara tid och den uppskattade planerade tiden för att få en uppfattning hur mycket resurser behövs inom respektive område.

Tabell 1. Tillsynsplan 2023 för den styrda tillsynen

Område	Resursbehov 2023
Antal objekt	108
Summa tid	654

5.1.1. Tillsyn av miljöfarlig verksamhet

Inom Höors kommun finns det totalt cirka 29 miljöfarliga verksamheter som faller inom styrd tillsyn. Tillsynen av dessa verksamheter finansieras till stor del av verksamheterna själva genom årsavgifter. Den totala tillsynstiden för miljöfarliga verksamheter uppgår mot 371 timmar per år. Enligt tabell 2 finns en enkel sammanställning över totalt antal verksamheter enligt klassning, uppskattad tid och tillsynsintervall.

Tabell 2. Sammanställning över tillsynsobjekt inom styrd tillsyn

Klassning	Antal verksamheter	Tillsynstid (h)	Kommentar	Behov	Intervall
A	1	26	Höors kommuns infrastruktur	Högt tillsynsbehov	-
B	0	0	Länsstyrelsen har tillsynsansvar	-	-

C	25	327	Anmälningspliktiga verksamheter och miljöfarliga verksamheter	Högt tillsynsbehov	1
U	3	18	Miljöfarliga verksamheter	Högt tillsynsbehov	1
Totalt	29	371			

5.1.2.Lantbruksverksamheter

Höors kommun har tre lantbruksverksamheter som ingår i den styrda tillsynen. Den totala tiden för dessa verksamheter uppgår mot 21 timmar. Dessa ingår i tillsynsplaneringen som finns angivet i kapitlet om behovsprioriterad tillsyn, se 5.2.2.

5.1.3.Avloppsanläggningar

Höors kommun har 17 större avloppsanläggningar mellan 26 – 1999 PE (personequivallenter), samt ett (Ormanäs) som är större än 2000 PE. Ormanäs reningsverk är en B-klassad verksamhet och Länsstyrelsen är tillsynsmyndighet. För de övriga 17 avloppsanläggningarna är miljöenheten tillsynsmyndighet. Dessa avloppsanläggningar har ett årligt tillsynsbehov och omfattas av den gällande taxan. Även vattenledningsnätet och avloppsledningsnätet är kommunens tillsynsansvar som kommer klassas under år 2023.

Tabell 3. Tillsynsplaneringen för avloppsreningsverken inom den styrda tillsynen

Klassning	Antal verksamheter	Tillsynstid (h)	Kommentar
C	4	54	Avloppsreningsverk >200 < 2000
U	13	90	Avloppsreningsverk >26 < 200
Totalt	17	144	

5.1.4.Köldmedier

I kommunen finns cirka 55-60 st anläggningar som är skyldiga att skicka in årsrapport på utförda kontroller av anläggningen. När rapporterna granskas kontrollerar handläggarna bland annat om det har förekommit läckage av köldmedier. Vissa köldmedier påverkar ozonskiktet negativt och flertalet är starka växthusgaser. Arbetet med att granska rapporterna tar mycket tid i anspråk, men är mycket viktigt för att uppnå miljömålet att skydda ozonskiktet. Förändringar i lagstiftningen har medfört att tiden som läggs inom området har ökat jämfört med tidigare år. Handläggningstiden är i genomsnitt 2 timmar per anläggning per år vilket motsvarar cirka 200 timmar för år 2023.

Naturvårdsverket, som är central tillsynsmyndighet, har på sin hemsida information till operatören vad en årsrapport ska innehålla och när den ska skickas in till myndigheten. Detta är sätt att minska tillsynstiden om rapporteringen inte kräver ytterligare kompletteringar. Vid behov kan fysisks tillsyn ske på anläggningar med störst läckage.

Försenad inlämning av årsrapport eller brister i kontrollen av köldmedium kan leda till miljöstraffavgift för operatören. Handläggningstiden för miljöstraffavgifter ingår i den skattefinansierade tillsynen. Tiden för straffbesluten varierar för år från år och går inte att förutse.

5.2. Behovsprioriterad tillsyn

Denna kategori utgör behovsprioriterad tillsyn som omfattar verksamheter som är anmälningspliktiga men har en tillsynsintervall på varannat, vart 3:e eller vart 5:e år. I den behovsprioriterade tillsynen ingår även verksamheter som inte har anmälningsplikt men klassas som en miljöfarlig verksamhet. I denna kategori ingår även tillsynsområden som skyddade områden, förorenade områden, enskilda avlopp och övriga verksamheter. Tillsynsbehovet planeras efter behov och intervall och i tabellen nedan visas en uppskattad tid som krävs för att nå effekten av tillsyn.

Tabell 4. Tillsynsplan 2023 för den behovsprioriterade tillsynen, anges i uppskattad tid

Arbetsområde	Resursbehov 2023
Miljöfarliga verksamheter	20
Lantbruk	600
Avlopp	240
Skyddade områden	120
Förorenade områden	300
Övrig tillsyn	300
Summa tid	

Förutom den uppskattade tiden som anges i tabellen förekommer *ej debiterbar tid* som innefattar inventering, utredning, bedömning och information.

Tabellen nedan visar en övergripande sammanställning över totalt antal verksamheter inom tillsynsområde, uppskattad planerad tid och tillsynsintervall.

Tabell 5. Sammanställning över tillsynsobjekt inom behovsprioriterad tillsyn

Klassning	Antal objekt	Planerad tid	Tillsynsintervall	Tillsyn 2023
C (MFV)	3	Sporadisk tid	3-5 år	-
U (MFV)	31	115	3-5 år	-
U lantbruk	38	350	3-5 år	x
U hästgård	52	150	3-5 år	x

I den behovsprioriterade tillsynen ingår lantbruk, mindre avloppsverk, förorenad mark m.m. Nedan listas områden som ingår i den behovsprioriterade tillsynen. I tabellen anges antal objekt/ärenden som planeras hanteras under 2023. Om den planerade tiden visar sig vara mer än förväntat kommer det redovisas i uppföljningen. Planerad tid är endast uppskattad tid.

5.2.1. Tillsyn miljöfarliga verksamheter (U-verksamheter)

Tillsyn bedrivs regelbundet på miljöfarliga verksamheter som uppnår en viss storlek och som inte är tillstånds- eller anmälningspliktiga. Verksamheterna betalar en tillsynsavgift efter tillsynen. Vid tillsyn granskas avfallshantering, kemikalielagring, utsläpp till vatten och luft, egenkontroll med mera. Bland dessa tillsynsobjekt återfinns mindre fordonsverkstäder, tandläkare, mindre tillverkningsindustrier m.m. Tillsyn sker vanligen var tredje till vart femte år men kan ha ett föreläggande om försiktighetsmått som granskas varje år. Timavgift tas ut för den handläggningen.

I dagsläget finns omkring 30 U-klassade miljöfarliga verksamheter (ej U-lantbruk och U-avlopp).

Tidsmässig uppskattning på U-verksamheter är 250 timmar planerad tid dock endast 115 timmar debiterbar tid. Debiterbar tid innebär schablontiden som finns i den fastställda taxan, d.v.s. planerad tillsynstid som vi kan ta ut avgift för.

Inventering sker löpande då nya verksamheter tillkommer eller upptäcks i samband med planerad tillsyn. Intervall på vilket år registrerade objekt ska kontrolleras finns inom enhetens ärendehanteringssystem.

5.2.2. Lantbruksverksamheter

Tillsynen på lantbruk är inriktad på lagring av gödsel och hantering av växtskyddsmedel, kontroll av växtodlingsplaner och sprutjournaler samt övrig hantering av kemikalier och avfall. Hästgårdarnas tillsyn syftar främst till att gårdarna ska ha en godkänd hantering av stallgödsel. Miljöenheten har identifierat cirka 96 lantbruksverksamheter inklusive hästgårdar inom Höors kommun.

Under 2023 kommer miljöenheten utföra tillsyn på 52 hästgårdar, vid tillsynen kommer checklistan som tagits fram av jordbruksverket användas. Detta är även en tillsynsaktivitet i nationella strategin.

Under 2023 kommer även det fortsatta arbetet med att inventera och hålla uppdaterade register över kommunens lantbruksverksamheter samt hästhållande verksamheter fortsätta. Miljöenheten har begärt ut alla lantbruk i kommunen som söker gårdsstöd samt alla adresser i kommunen som det finns registrerade hästar på. I listan för gårdsstöd finns ca 50 adresser som inte har ett objekt på miljötillsyn, lantbruk. Sammanlagt finns det 109 adresser i kommunen med hästar registrerade hos jordbruksverket.

Observera att inventeringen pågår löpande och därför kan antalet verksamheter komma att ändras. Det finns fortfarande flertalet gårdar i kommunen som miljöenheten inte har kommit i kontakt med.

Tabell 6. Sammanställning över antal objekt inom lantbruk

Klass	Bransch	Område	Antal objekt	Intervall	Tillsyn 2023
U	Lantbruk	Lantbruk	38	3–5	X
U	Lantbruk	Hästgård	52	5	X

Tidsmässig uppskattning på de anmälningspliktiga C- verksamheterna är 21 timmar. För U-verksamheterna är den tidsmässiga uppskattningen ca. 350 timmar. Många av dessa verksamheter ska betala en avgift efter tillsyn, d.v.s. efterskottsbetalning enligt taxebilaga 3. Vissa verksamheter med en verksamhetskod omfattas även av sporadisk tillsyn. Den sporadiska tillsynen kan således göra att den totala tillsynstiden för U-verksamheterna är svår att uppskatta i nuläget.

Den uppskattade totala tillsynstiden på hästgårdarna är cirka 150 timmar men samma sak gäller här som ovannämnda, att tillsynen är sporadisk. Detta innebär att tillsynen kan variera från två timmar minimum och uppåt beroende på avvikelser, potentiella förelägganden, uppföljande tillsynsbesök m.m. Total tillsynstid (debiterbar och planerad tid) på alla typer av lantbruksverksamheter förväntas uppgå emot 600 timmar per tillsynsår.

Lantbrukstillsynen arbetar utefter riskprioritering i enlighet med den nationella tillsynsstrategin. Det innebär att de lantbruk som ligger nära eller i ett vattenskyddsområde eller naturreservat prioriteras. Verksamheter med närhet till vatten prioriteras. Prioritering innebär att dessa får tillsyn först och med tätare intervall.

För att effektivisera miljötillsynen i Höors kommun, kommer alla lantbruk och hästgårdar där tillsyn sker även få tillsyn på sin avloppsanläggning

5.2.3. Animaliska biprodukter

Tillstånds- och tillsynsnämnden har tillsynsansvar för delar av bestämmelserna kring animaliska biprodukter (ABP). Tillsynen omfattas av olika delar såsom avfallshantering, nedgrävning och förvaring. En stor del av arbetet med detta sker inom ramen för lantbrukstillsynen genom kontroll av hur avfallshantering sker på gårdarna. Det finns dock ett visst behov av tillsyn inom området för andra typer av verksamheter (restauranger, butiker med styckning). Tillsynen lämpar sig bäst i projektform och då tillsammans med livsmedelsinspektören. Tillsynen för ABP utfördes 2021 på livsmedelsanläggningar och finns inget behov att utföra under år 2023.

5.2.4. Växtskydd och växtskyddsmedel

Tillstånds- och tillsynsnämnden har en skyldighet att kontrollera växtskydd och växtskyddsmedel för att uppfylla kraven i Unionslagstiftningen om växtskyddsmedel. Lagstiftningen reglerar godkännande, utsläppande på marknaden, användning och kontroll av växtskyddsmedel och av verksamma ämnen, skyddsämnen, synergister, tillsatsämnen och hjälpämnen som växtskyddsmedlen kan innehålla eller bestå av. Syftet med dessa bestämmelser är att säkerställa en hög nivå av skydd för miljön, människors och djurs hälsa.

Det sker genom utvärdering av de risker som växtskyddsmedel medför, samtidigt som man förbättrar unionsmarknadens funktion genom att harmonisera bestämmelserna för deras utsläppande på marknaden och även förbättrar jordbruksproduktionen. Den nya kontrollförordningen EU 2017/625 omfattar även tillsyn på lantbruksverksamheter och verksamheter som hanterar, säljer och förvarar växtskydd och växtskyddsmedel.

5.2.5. Kemikalietillsyn

Tillsynen av kemikalier sker dels inom den ordinarie tillsynen av miljöfarliga verksamheter, dels som projekt utöver detta. Arbetet är en viktig del i att kunna uppnå miljömålet om en giftfri miljö. Inom området ingår även tillsyn av hantering av bekämpningsmedel. I tillstånds- och tillsynsnämndens tillsynsansvar ingår att kontrollera att kemikalier som säljs till konsument märks upp på ett korrekt sätt och att förpackningar är barnsäkra. I och med att kemikalier säljs i många typer av butiker berör tillsynsområdet många objekt. Tillsyn sker lämpligast genom riktade tillsynskampanjer och genom information.

Miljöenheten har utfört en inventering under 2022 för att identifiera vilka återförsäljare av kemikalier och växtskyddsmedel som finns i kommunen. Fortsatt identifiering och tillsyn kommer att ske under 2023–2024 i mån av tid och resurser.

5.2.6. Cisterner

Arbetet med tillsyn av cisterner behöver utvecklas och inventeras samt uppdatera register för cisterner (brandfarlig vara). Inom primära skyddszoner i vattenskyddsområden behövs oftast tillstånd för hantering av brandfarlig vara och dessa behöver inventeras och följas upp. Tillsynen av cisterner är viktig för att minska riskerna för påverkan på miljön och människors hälsa, exempelvis kan omfattande skyfall leda till att mark eroderas och att cisterner som ligger nedgrävda går sönder, vilket resulterar i att olja eller diesel läcker ut. Det kan ta mycket tid och resurser att hitta källan till föroreningen och konsekvenserna för miljön av utsläpp kan bli stora. Risk finns också för att dricksvatten förorenas.

Räddningstjänsten kontrollerar endast cisterner som är tillståndspliktiga (brandfarlig, explosiv vara av mängd), alla andra cisterner som inte omfattas av Räddningstjänstens tillsyn kontrolleras av miljöenheten. Tillsyn över ej tillståndspliktiga cisterner och ämnen sker vid löpande ordinarie tillsynstillfälle.

5.2.7. Tillsyn på fritidsbåtshamnar/strandkant

Miljöenheten har bedömt att det finns ett behov att kontrollera hur ordningsregler och andra aktiviteter sköts kring kommunens sjöar och vattendrag. Projektet initierades på grund av att ingen kontroll har utförts tidigare. Tillsynen riktar sig mot föreningar, privatpersoner eller kommunens gatu-parkenhet för att kontrollera hur hänsynsreglerna och försiktighetsmått ska vidtas för att säkerställa att det inte uppstår olägenhet för människors hälsa eller miljön. Kartläggning utförs av aktiviteter kring de delar av Ringsjön som finns inom Höors kommuns geografiska område. Kartläggningen skapar underlag för att undersöka aktivitetens betydelse ur miljö- och hälsosynpunkt. Aktiviteten som styrs av kartläggningen innebär att bedriva tillsyn likvärdigt med den bedömning som sker vid större fritidsbåtshamnar vid Sveriges kuster.

Tre verksamheter har identifierats i Höors kommun som bedriver mindre hamnverksamhet. Dessa har fått tillsyn under år 2021–2022. Objekten har sporadisk tillsyn vilket innebär att tillsyn sker vid behov. Ingen tillsyn är planerad år 2023

5.2.8. Tillsyn miljö kvalitetsnormer för vatten

Med anledning av vattenmyndigheternas åtgärdsprogram, miljö kvalitetsnormer för vatten och kommunens VA-plan behöver tillstånds- och tillsynsnämnden i större omfattning bedriva egeninitierad tillsyn som utgår från ett avrinningsområdesperspektiv. För att få ett helhetsgrepp om frågan bör arbetet ske genom samarbete mellan de olika tillsynsområden inom miljöenheten.

I november 2020 beslutade kommunfullmäktige att anta en ny VA-plan för kommunen. VA-planen är ett övergripande dokument för strategisk och långsiktig vatten- och avloppsplanering omfattande både dricksvatten, spillvatten och dagvatten.

Planen består av följande tre delar:

- VA-strategi: Strategier, mål och åtgärdsplan för leveranssäkerhet, va-planering, kommunikation, hushållning med energi, vattentillgång, VA-anläggningens status och driftstabilitet.
- VA-utbyggnadsplan: Åtgärdsplan för VA-utbyggnad.
- Tillsyn av små avlopp: Riktlinjer för små (enskilda) avlopp.

Preliminär tidplan för närmast kommande VA-utbyggnader:

- Holma, 2021–2022
- Jularp, 2021–2023
- Sjunnerup, 2022–2024

Förändringar i Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster kräver att kommuner ska ta fram en vattentjänstplan. Kommunen är skyldig att ordna vattentjänster dock med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön. Vid behov av ändrad vattenförsörjning eller avlopp i ett större sammanhang för en viss befintlig eller blivande bebyggelse, ska kommunen bestämma det verksamhetsområde inom vilket vattentjänsten eller vattentjänsterna behöver ordnas, och se till att behovet snarast, och så länge behovet finns kvar, tillgodoses i verksamhetsområdet genom en allmän va- anläggning.

Vid bedömningen av behovet enligt första stycket ska särskild hänsyn tas till förutsättningarna att tillgodose behovet av en vattentjänst genom en enskild anläggning som kan godtas med hänsyn till skyddet för människors hälsa och miljön.

Detta innebär att miljöenheten behöver invänta vattentjänstplanen för att skapa en prioritering över vilka verksamhetsområden som ska ha tillsyn år 2023.

5.2.9. Tillsyn på små avloppsanläggningar

Höors kommun har cirka 2 800 enskilda avlopp i kommunen, d.v.s. upp till 25 PE. Miljö kvalitetsnormerna anger de kvalitetskrav som gäller för varje yt- och grundvattenförekomst inom vattendistriktet och att god ekologisk status ska uppnås i samtliga vattenförekomster.

I Höors kommun finns ett stort antal ytvatten som i dagsläget inte uppnår god ekologisk status, vilket till stor del beror på övergödning. Små avloppsanläggningar med godkänd rening är en viktig del för att förbättra kvaliteten i vattenförekomsterna. Tillsynsintervallet för små avlopp är tio år.

Tillsynsbehovet och takten anses fortfarande behöva vara hög de kommande åren för att det finns stort antal anläggningar kvar vars funktion och status inte har kontrollerats av tillstånds- och tillsynsnämnden. Utbyggnadsplanen för kommunalt vatten och avlopp har reviderats till att fler fastigheter omfattas av utbyggnad de närmaste tio åren, dock har omprioriteringar gjorts. Det innebär att antalet avlopp som är kvar att kontrollera uppskattas vara oförändrad.

Med hänsyn till miljöenhetens resurser och tillgången på avloppshandläggare i kommunen är en tillsynstakt på 60 små avlopp årligen rimlig under de närmaste tre åren. Miljöenheten har ett högt tillsynsbehov på små avlopp, särskilt de som bedöms vara ej tillfredställande och måste förbjudas för att de inte uppfyller reningskraven. Erfarenhetsmässigt uppskattas cirka hälften av dessa, 30 stycken, ha bristfällig rening av utgående vatten att ett beslut om förbud av anläggningen måste fattas. Denna typ av tillsyn är avgiftsbaserat enligt timavgift.

För att effektivisera miljötillsynen kommer avloppsanläggningar på lantbruksverksamheter och hästgårdar kontrolleras vid planerad tillsyn. Dessa avloppsanläggningar är inräknade i de 60 stycken planerade små avlopp.

I väntan på vattentjänstplanen kommer tillsyn utföras i området vid Bråån som redan har fått informationsutskick om kommande tillsyn.

Det beräknas inkomma cirka 50 ansökningar under år 2023 och med en handläggningstid på cirka 6 timmar per ärende beräknas tillsynstiden uppgå mot 300 timmar.

Enligt vattenmyndighetens åtgärdsprogram behöver kommunen ställa krav på hög skyddsnivå för små avlopp (under 26 PE) som bidrar till att en vattenförekomst inte uppnår, eller riskerar att inte uppnå, god ekologisk status eller god kemisk status.

5.2.10. Fosforfällor och påfyllning av fällningskemikalier

För de avloppsanläggningar som har fosforavskiljning är fosforfällor och påfyllning av fällningskemikalier en kritisk del i reningsfunktionen för att nå en tillräcklig fosforreduktion. Att säkerställa att en tillräckligt hög del fosfor reduceras från små avlopp är en del i arbetet med att uppnå god ekologisk status i våra sjöar och vattendrag.

Det är fastighetsägaren som är verksamhetsutövare och skyldig att se till att fosforfällan fungerar och att filtermaterialet byts ut vid behov. På samma sätt är det verksamhetsutövaren som är skyldig att se till att rätt fällningskemikalier tillsätts i rätt mängd och på rätt sätt. Undersökningar i andra delar av landet visar på att brister i fosforavskiljningen är vanligt förekommande och att flertalet av fastighetsägarna inte byter filtermaterialet i den omfattning som krävs. Detta föranleder en ökad tillsyn av de avloppsanläggningar som har en fosforfälla eller har krav på tillsättning av

fällningskemikalier. Det är oklart hur många som har fosforfällning eller en fosforfälla, det är dock endast ett fåtal som tillkommit den senaste tvåårsperioden.

Tabell 7. Tillsynsplaneringen för tillsynsområde avlopp

Tillsynsområde Avlopp	Antal objekt/ärenden	Planerad tid	Kommentar	Tillsynsbehov	Intervall	2023
Uppdatering av tillsynsregister		20	Skер löpande vid tillsyn och inventering	Hög tillsynsbehov	1	x
Uppföljning, drift av minireningsverk	Inventeras		Skер i samband med inventering	Hög tillsynsbehov		x
Uppföljning, kompletterande fosforrening		0	Skер i samband med inventering	Hög tillsynsbehov		x
Avloppsanläggningar inom Utredningsområde enligt VA-utbyggnadsplanen	Inventeras		Skер löpande vid tillsyn och inventering, Fokus på Prio 2 områden.	Hög tillsynsbehov		
Enskilda avloppsanläggningar < 25 pe	(Totalt 2800) 60	(Totalt 11200) 240	Beräknad tidsåtgång för inventering och beslut: 4 h/objekt.	Hög tillsynsbehov	Varierar	x
Totalt		260				

5.2.11. Tillsyn i vattenskyddsområden

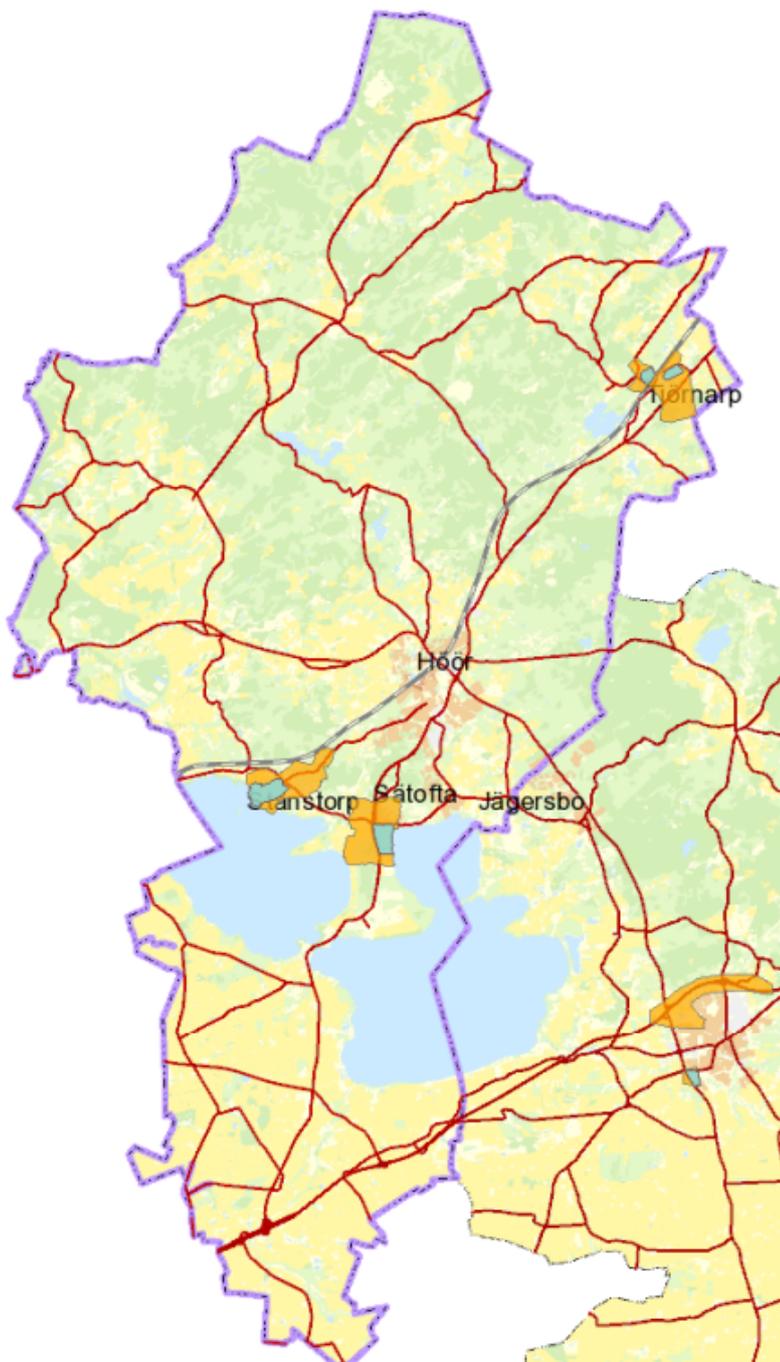
Tillgången till rent dricksvatten är ett av människans viktigaste och mest grundläggande behov. Därför är tillsynen av verksamheter inom våra vattenskyddsområden viktig. Tillsynen omfattar dels kontroller av hur huvudmannen för vattentäkten lever upp till sina krav inom vattenskyddsområdet, dels tillsyn på de verksamheter som finns inom området och som kan ha en påverkan på vattenskyddet. Kommunen har ett stort behov att arbeta kring skyddsåtgärder för vattenskyddsområden inom Höors kommun. Tillsynsstrategin för vattenskyddsområden ingår i samtliga tillsynsområden nämnden ansvarar för.

Inom miljöenhetens interna arbete kartläggs verksamheter och aktiviteter inom vattenskyddsområde och ser över om de är tillåtna eller ej. Om verksamheter strider mot försiktighetsprincipen kommer särskilda åtgärder att krävas.

Kartläggningen kommer redogöra om verksamheter befinner sig inom primär(grönmarkering) eller sekundär (orangemarkering) skyddszon inom vattenskyddsområde.

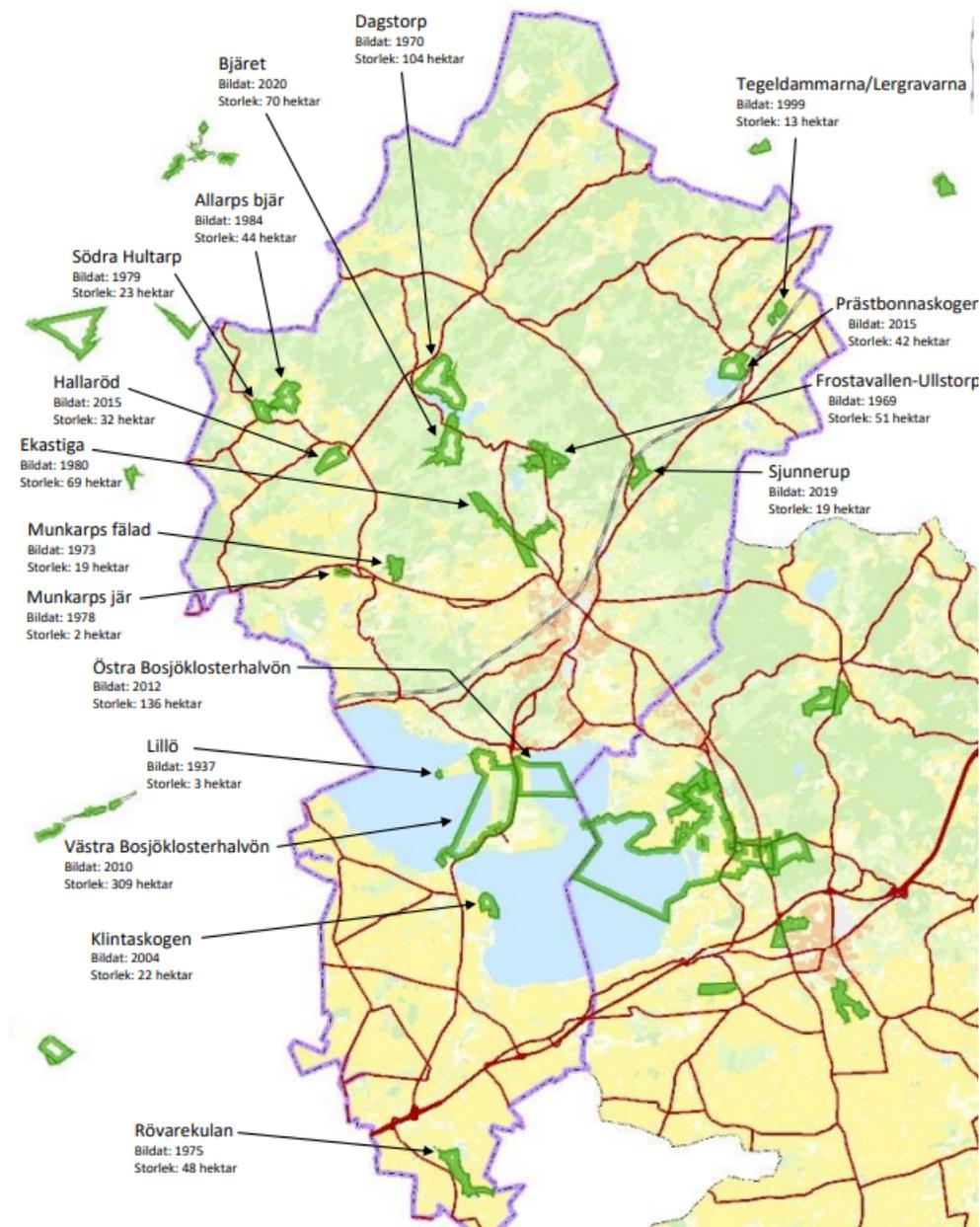
Verksamheter som är utanför vattenskyddsområdet kan även ha en påverkan via avrinningsområden, vilket innebär att avrinningsområden även tas med i riskbedömningen.

Figur 2. Vattenskyddsområden inom Höors kommun.

5.2.12. Tillsyn naturreservat och skyddade områden

Tillstånds- och tillsynsnämnden har tillsyn på ett naturreservat som finns i kommunen, Tegeldammarna- Lergravarna. Resterande 16 naturreservat har Länsstyrelsen tillsynsansvaret.

Figur 3. Naturreservat, dess storlek samt när de bildades

Tillsynen omfattar bland annat uppföljning av hur skötselplanerna följs av huvudmannen för reservatet. Tillsynen sker enligt en fastslagen planering där tillsynsbehovet bedöms utifrån storlek på reservatet och besöksfrekvens. Tillsynsstrategin över de naturreservat som kommunen ej har tillsynsansvar kommer ha samma strategi som för vattenskydds-områden.

En kartläggning över vilka verksamheter som är intill eller inom naturreservat och skyddade områden kommer ge oss en inblick i vilka verksamheter som kan ha en negativ påverkan på miljön. De verksamheter som utgör en risk för miljön och människors hälsa kommer ha krav på sig att vidta särskilda försiktighetsåtgärder och Länsstyrelsen kommer därmed att upplysas.

5.2.13. Strandskyddsområden

Det finns ett behov att se över otillåtna verksamheter och aktiviteter inom områden med strandskydd. Tillsynen har tidigare prioriterats ner av tillstånds- och tillsynsnämnden men anses vara prioriterat år 2023. Utredning sker därför endast vid anmälningar och ansökningar om undantag från strandskyddet. Den uppskattade tid för uppsökande tillsyn beräknas uppgå mot 40 timmar per år.

Tabell 11. Beräknad tillsyn inom strandskydd

Tillsynsområde: Skydd av områden	Antal objekt/ ärenden	Planerad tid (timmar)	Kommentar	Tillsynsbehov	Intervall	2023
Vattentäkt (reserv)	1	20	Ringsjön	Normalt tillsynsbehov - projekt	1	x
Grundvattentäkter (aktiva)	4	32	Mittskåne Vatten har 4 st grundvattentäkter (3 har beslutade vattenskyddsområ- de)	Hög tillsynsbehov	1	x
Gamla strandskydds- dispenser	2	20	Genomgå gamla strandskyddsdispe- nser och ser över om lagstiftning efterlevs	Hög tillsynsbehov	1	x
Otillåtna verksamheter inom område för strandskydd	Räknas på antal timmar istället	40	Behov att handlägga otillåtna verksamheter och aktiviteter inom område för strandskydd.		1	x
Vattenskyddsområ- den enskilda	0	0	Har inga enskilda	Lågt tillsynsbehov		x
Vattenskyddsområ- den allmänna	3	30	Behov av att ha 4 vattenskyddsområ- den, bedriva tillsyn	Hög tillsynsbehov	3	x

Naturresevat länsstyrelsen	16	16	Remissinstans, tid läggs på inkommande eller begäran om yttrande.	Normalt tillsynsbehov	1	
Naturresevat kommunala	1	10	Tillsyn sker vid händelsestyrd tillsyn och aktiviteter som söks närintill eller inom naturresevatet	Normalt tillsynsbehov	3	x
Totalt	26	116				

5.2.14. Tillsyn över befintliga förorenade områden

Inom Höors kommun finns 25 identifierade förorenade områden. Det finns ett behov att utreda MIFO 1 och 2 samt följa upp nedlagda deponier med riskklasserna 1, 2 och 3. Samtliga har setts över föregående år för att under år 2023 skapa en handlingsplan för de prioriterade förorenade områden. Miljöenheten planerar att sätta 300 timmar på förorenad mark. Enligt den uppskattade tiden ska miljöenheten ha resurser för utredningen.

Detta är viktigt för att minska föroreningshalterna i miljön och för att kunna uppnå miljömålet om en giftfri miljö. Ibland är det inte fastställt vem som har orsakat föroreningen och då måste en ansvarsutredning göras för att säkerställa vem som är ansvarig.

En ansvarsutredning kan ta mellan 2 till 100 timmar per ärende. Det är tillstånds- och tillsynsnämndens ansvar att genomföra dessa utredningar samt att rikta krav mot de ansvariga verksamhetsutövarna. Om det inte går att hitta någon ansvarig finns det möjlighet att söka bidrag för sanering.

En handlingsplan för förorenade områden kommer tas fram under 2023.

5.2.15. Tillsyn övriga miljöfarliga verksamheter

Tillstånds- och tillsynsnämnden kommer i samband med inventeringen och uppsökande tillsyn upptäcka verksamheter som är anmälningspliktiga eller ingå i en tillsynsintervall. Syftet med denna strategi är att fånga upp verksamheter som kräver tillsyn. Miljöenheten vill öka förståelsen och viljan att följa miljölagstiftningen samt minska dessa verksameters miljöpåverkan. En följd effekt är också att det bidrar till att skapa en rättvisare konkurrens för dem som följer lagstiftningen.

Den ökade exploateringen inom Höor leder till att jordmassor av olika föroreningshalter uppkommer. Dessa behöver tas om hand på ett miljöriktigt sätt. Under de senaste åren har en ökad efterfrågan när det gäller nya platser för uppläggning av jordmassor skett vilket leder till ett ökat arbete. Under 2022 har fall där jordmassor hanterats på ett felaktigt sätt konstaterats. Det medför att tillstånds- och tillsynsnämnden anser att tillsynen inom området behöver öka under de kommande åren. Tillsynen finansieras av timavgifter. Dessa aktiviteter är oförutsägbara och är beroende av exploateringen som sker inom kommunen. Den

uppskattade tid kan ej uppges för 2023 för att tillsynen faller inom den händelsestyrda tillsynen.

5.2.16. Energitillsyn

Tillsynen bedrivs framförallt genom att krav ställs på att företagen ska göra energikartläggningar och visa på hur energibesparingar kan ske. Om anläggningen använder fossila bränslen som energi ska miljöenheten förespråka eller kräva att bästa tillgängliga teknik ska tillämpas för att minska på energianvändningen. Arbetet bedrivs både inom ramen för ordinarie tillsyn och i form av informationskampanjer riktade till andra typer av verksamheter med hög energiförbrukning. Handläggningstid för energitillsyn kommer ingå i planerad tillsyn för verksamheten/objekt/ärendet.

Samtliga handläggare omfattas av energitillsynen.

5.2.17. Projektinriktad tillsyn

Varje år initierar de centrala myndigheterna tillsynsprojekt som kommunerna kan delta i. Dessa projekt är viktiga att delta i dels för att kommunen får draghjälp i projekten från centrala myndigheter, dels för att kommunen får fördjupad kunskap inom ett specifikt område. Inom ramen för projekt-tillsynen bedrivs också tillsyn som initieras utifrån uppkomna tillsynsbehov. Under 2023 har miljöenheten inte anmält sig till något tillsynsprojekt på resursbehovet läggs på styrd och behovsprioriterat tillsyn som nämnds ovan, dock kommer inventering ske gällande vilka verksamheter som bidrar med PFAS i grundvatten och ytvatten.

5.3. Händelsestyrd tillsyn

Oförutsägbara aktiviteter som inkommer till tillsynsmyndigheten kategoriseras som händelsestyrd tillsyn. Nedan anges en ärendemängd under år 2022 som kan skapa en prognos hur kommande år kan komma att se ut. Händelsestyrd tillsyn är svår att förutse men en uppskattad tid ger enheten en uppfattning vilka resurser som kan förväntas behövas.

5.3.1. Renhållning och återvinning

Tillstånds- och tillsynsnämnden ansvarar för handläggningen av ansökningar om undantag från renhållningsordningen. Ansökningar och anmälningar kan variera men en uppskattad mängd är 190 stycken vilket motsvarar 380 timmar per år handläggning av inkommande.

Utredningar av klagomål om nedskräpning i naturen, uppläggning/mellanlagring av avfall med mera kan också variera från år till år. Det kräver en handläggning att säkerställa att rivningsavfall, eller annat avfall såsom till exempel schaktmassor som används för anläggningsändamål, inte innebär risker för människors hälsa eller miljön.

5.3.2. Avlopp

Inventeringstakten påverkar hur många ansökningar om att anlägga enskilt avlopp som kommer in per år då flertalet av ansökningarna avser situationen då en gammal anläggning byts ut. Det kommer in ca 60 ansökningar om att anlägga enskild avloppsanläggning och handläggningen tar ca 300 timmar i anspråk.

5.3.3. Ärenden berörande förorenade områden

Inom Höors kommun sker utbyggnader i ett högt tempo. Den höga etableringstakten gör att platser som är förorenade i mycket högre omfattning än tidigare tas i anspråk för byggnation. Detta ställer höga krav på tillstånds- och tillsynsnämnden avseende både kompetens och snabbhet för att kunna handlägga de ärenden rörande sanering som uppkommer. Detta är ett högt prioriterat behov eftersom handläggningen annars kan riskera att fördröja och i värsta fall förhindra nya etableringar i kommunen. Inom de kommande åren förväntas flera

nybyggnadsprojekt att påbörjas inom områden som har höga föroreningshalter. Därför anses resursbehovet fortfarande vara högt och egeninitierad tillsyn på prioriterade områden kommer att planeras i separat handlingsplan för förorenade områden.

5.3.4. Tillsyn sanering av förorenade områden

Det förekommer en del krav på sanering av förorenade områden i samband med exploateringar i kommunen. Detta är anmälningspliktigt till tillstånds- och tillsynsnämnden. För att säkerställa att saneringen går korrekt till finns ett behov av att göra tillsyn på plats och bevaka att sanering sker på rätt sätt.

5.3.5. Strandskydd

Tillstånds- och tillsynsnämnden övervakar och handlägger strandskyddsdispenser i Höors kommun med undantag av statligt skyddade områden (reservat med mera). Tillsyn sker via ett klagomål eller ansökan från företag och privatpersoner.

I dagsläget pågår en utredning som ser över den befintliga strandskyddslagstiftningen. På regeringens webbplats går att läsa följande:

” Utredningen ska föreslå författningsändringar och andra åtgärder som innebär att strandskyddet görs om i grunden genom en ökad differentiering som tar hänsyn till att tillgången till sjöar och stränder, befolkningstätheten och exploateringstrycket varierar i landet. – Förslagen ska dels syfta till att förbättra förutsättningar för bostäder och näringsverksamhet främst för småföretagare, besöksnäring och gröna näringar i områden med lågt exploateringstryck.”

Det är i dagsläget inte klart på vilket sätt de kommande förändringarna påverkar tillsynsmyndighetens behov. Men miljöenheten kommer se över detta vid nästa revidering.

5.3.6. Ärenden rörande anmälan, ansökan och dispenser

Tillstånds- och tillsynsnämnden hanterar många olika typer av anmälningar enligt miljöbalken samt anmälningar, ansökningar och dispenser enligt olika typer av föreskrifter. Dels kan det gälla anmälningar av nya miljöfarliga verksamheter, dels kan det vara anmälningar och tillståndsansökningar inom vattenskyddsområden eller naturreservat. Anmälan om spridning av bekämpningsmedel och slam är anmälningar/ansökningar som kräver högre krav på försiktighetsmått för att kunna uppnå en god vattenstatus inom kommungränsen och påverkan på Ringsjön. Nämnden är skyldig att hantera ärendena och det är en viktig del i tillsynsarbetet, eftersom den är genom hanteringen som villkor sätts för på vilket sätt miljöfarliga verksamheter får bedrivas.

5.3.7. Anmälan om vindkraftsanläggning

Tillstånds- och tillsynsnämnden tar emot anmälningar enligt miljöbalken för anmälningspliktiga vindkraftverk på land och är samtidigt tillsynsmyndighet enligt miljöbalken för dessa. Utredning ifall nämnden är också tillsynsmyndighet för tillståndspliktiga vindkraftverk inom kommunen kommer att fortsätta. Höors kommun har tre anmälningspliktiga vindkraftverk som faller under en tillsynsintervall på tre år. Under 2023 har samtliga kontrollerats för att säkerställa att försiktighetsmått följs till nästa planerade tillsynsår. På grund av förändrad energiutveckling tror miljöenheten att nya anmälningar kommer att inkomma under 2023.

5.3.8. Anmälan om dagvattenanläggning

För att anlägga en anläggning för rening av dagvatten krävs en anmälan till tillstånds- och tillsynsnämnden. Tillstånds- och tillsynsnämndens uppdrag är att bedöma anläggningens reningsfunktion och dess lokalisering. I dagsläget anmäls få anläggningar, men i samband

med att utökade krav på dagvattenhantering ställs i detaljplaner kommer fler anläggningar att bli anmälningspliktiga. Tid för handläggning varierar och kommer redogöras vid uppföljningen. Handläggningstiden debiteras efter nedlagd tid, d.v.s. timavgift.

5.3.9. Anmälan eller ansökan om värmepumpar

För installation av värmepumpar som har utvinning av värme ur mark, ytvatten eller grundvatten krävs tillstånd. Tillståndet förenas med försiktighetsmått. Inga anmälningar eller tillstånd krävs för luftvärmepumpar. I normalläge inkommer cirka 20-30 stycken ansökningar per år men har ökat under 2022 på grund av förändrad energiutveckling. Miljöenheten tror att en ökning av ansökningar kommer att ske under 2023. Handläggningstiden är cirka tre timmar per ansökan.

5.3.10. Klagomålsärenden

Antalet klagomål inom miljöenhetens område har varierat under flera år men ökat de senaste åren. Klagomålen rör bland annat avfallsbränder, nedskräpning och olyckor. Tidsåtgången är svår att beräkna eftersom vissa klagomålsärenden är mycket långdragna och tar stora resurser i anspråk. Detta kan ta tid ifrån den styrda och behovsstyrda tillsynen.

Tabell 8. Samtliga områden inom miljö- och hälsoskydd

Typ av ärenden	Antal år 2022	Tillsynstid per ärende (medelvärde)	Kommentar	Uppskattad tid
Ansökningar/ Ansökan/ Dispens	230	3	Ansökan: Varierar beroende vilken ansökan det berör, mellan 1- 6 timmar per ansökan. Anmälan: Schablon 1-4h/ärende Värmepumpar, slamspridning, dispenser, c-verksamheter, avfall m.m. Baserat på tidigare års ärendemängd och tidsredovisning	690
Klagomål	60	2	Varierar beroende klagomålets form och om det är befogat, mellan 1- 4 timmar per klagomål.	120
Olyckor/Utsläpp	20	-	Baserat på tidigare års ärendemängd och uppskattning av tid. Tiden kan variera 1-50 timmar per tillbud.	300
Totalt	310			1 110

5.4. Skattefinansierad tillsyn

5.4.1. Remisshantering

Hantering av remisser är omfattande och tar stora resurser i anspråk. Enheten arbetar med remisser rörande bygglov och rivningslov för att underlätta beslutsfattande inom Plan, projekt och byggenheten, samtidigt som miljöenheten har en viktig roll i samband med att miljöfarliga verksamheter ansöker om tillstånd från Länsstyrelsen för sin verksamhet. Miljöenheten yttrar sig även på samråd, detaljplaner och översiktsplaner för ett förebyggande arbete. Tillstånds- och tillsynsnämndens kunskaper om lokala förutsättningar är viktiga att ta hänsyn till när en verksamhet ska etableras. Nämnden besvarar även remisser från Länsstyrelsen rörande vattenverksamhet. Resursbehovet för att hantera remisser har ökat jämfört med tidigare år.

5.4.2. Inventeringsarbete

Miljöenheten har tillsyn på många olika typer av verksamheter som inte är tillstånds- eller anmälningspliktiga. Detta innebär att verksamheterna kan starta utan att meddela tillstånds- och tillsynsnämnden. Detta medför att regelbunden inventering av tillsynsobjekt måste ske för att nämndens tillsynsregister ska vara uppdaterade. Arbetet bedrivs genom inhämtade uppgifter från Statistiska centralbyrån (SCB) men det finns många hobbyverksamheter som inte är registrerade hos Skatteverket. Det finns ett stort behov att se över identifierade verksamheter inom Höors kommun.

5.4.3. Registrering i avfallsregistret

Kravet på registrering av farligt avfall i det nya avfallsregistret från 1 november 2020, genom Naturvårdsverkets e-tjänst, var nytt och krångligt för många verksamhetsutövare. Naturvårdsverket uppmanade därför till att vi i tillsynen endast skulle informera under 2021, och alltså inte göra någon egentlig tillsyn, kräva åtgärder eller sanktioner. Men från 1 januari 2022 är utebliven rapportering förenad med en miljösanktionsavgift på 5 000 kronor. Miljöenheten kommer tillsammans med samarbetskommuner ha samsyn i hur vi dömer ut miljösanktionsavgifter vid överträdelse. Det finns ett behov att avsätta extra tid i tillsynsplanen för administrationen av miljösanktionsavgifter.

5.4.4. Administrativa ärenden

Inom administrativa ärenden finns handläggning av miljösanktionsavgifter, åtalsanmälningar och klassificering av verksamheter. Enligt förordningen om miljösanktionsavgifter (2012:259) är tillstånds- och tillsynsnämnden skyldig att fatta beslut om miljösanktionsavgifter om en överträdelse har skett. Beslut om miljösanktionsavgifter varierar men har ökat under det senaste året. Eftersom avgiften tillfaller staten är detta en arbetsuppgift som finansieras via skattemedel.

En uppskattning hittills bedömde miljöenheten att cirka 10 händelser om året skulle kunna vara straffbara. Detta förväntas öka med de nya lagstiftningar som började gälla under år 2022. Tillstånds- och tillsynsnämnden har en skyldighet att anmäla misstanke om brott till Åklagarkammaren.

Alla verksamheter som är tillstånds- eller anmälningspliktiga enligt miljöbalken eller som ska betala en fast årsavgift för sin tillsyn ska klassificeras och beslut ska fattas om tillsynsavgifter. Tillstånds- och tillsynsnämnden ska med regelbunden tillsyn se över tillsynsbehovet och besluta om en ny klassificering.

6. Hälsoskydd

Syftet med hälsoskyddstillsynen är att främja människors hälsa. Olägenhet för människors hälsa är ett grundläggande begrepp i hälsoskyddstillsynen. Med olägenhet för människors hälsa avses enligt miljöbalken en störning som enligt medicinsk eller hygienisk bedömning kan påverka hälsan och som inte är ringa eller helt tillfällig.

Hälsoskydd består av kontroll av bland annat undervisningslokaler, bassängbad och hygienlokaler. Vid denna typ av tillsyn är verksamhetsutövarna företagare eller den offentliga sektorn. Därutöver hanteras olika klagomålsärenden. Tillsynen innebär kontroll av hur lagen efterlevs samt information och rådgivning.

Inom hälsoskyddsområdet finns drygt 40 verksamheter som betalar årliga tillsynsavgifter och som i och med detta ska ha regelbunden tillsyn. Tillstånds- och tillsynsnämndens tillsynsansvar omfattar dessutom ytterligare verksamheter som kan påverka människors hälsa, men som sällan har regelbunden tillsyn. Dessa betalar tillsynsavgifter utifrån faktisk, nedlagd tillsynstid för verksamheten. Tillsynen sker då oftast i projektform.

Tillsyn av hälsoskyddsverksamhet riktar sig framförallt mot verksamheter och består i huvudsak av två delar – kontroll av hur lagen efterlevs respektive information och rådgivning.

6.1. Styrd tillsyn

6.1.1. Skolor och förskolor

Inom Höors kommun finns 17 förskolor, 10 grundskolor och en gymnasieskola. Inspektioner utförs vartannat år. Under kommande tillsyn kommer fokuseras på inomhus- och utomhusmiljön, buller, kemikalier i produkter samt ventilation och städrutiner. Ovan nämnda moment kommer att täckas in i den befintliga tillsynstiden för varje skola. Antalet skolor och förskolor anser öka i takt med att kommunen växer, varför den totala tillsynstiden för skolor och förskolor ökar med ett par anläggningar per år. Den totala tillsynstiden för skolverksamheterna beräknas uppgå till cirka 250 timmar per år.

6.1.2. Hygienlokaler med stickande eller skärande verksamhet

Inom Höors kommun finns 11 registrerade verksamheter som utför stickande eller skärande behandlingar, till exempel fotvård, tatuering och akupunktur. Inspektion utförs vartannat år på alla typer av hygienlokaler med stickande eller skärande verksamhet. Behovet av tillsyn beräknas öka något de kommande åren i takt med att nya verksamheter tillkommer.

Från och med 1 juli 2021 är det förbjudet att utan anmälan driva eller arrangera verksamhet där allmänheten yrkesmässigt erbjuds hygieniska behandlingar som innebär risk för blodsmitta eller annan smitta på grund av användningen av skalpeller, akupunktur nålar, piercingsverktyg eller andra liknande skärande eller stickande verktyg. Även befintliga stickande skärande verksamheter som tidigare inte har varit anmälningspliktiga blev nu skyldiga att anmäla sin verksamhet. Detta leder till att miljöenheten har ett större behov att utföra tillsyn av dessa verksamheter baserat på den nya lagstiftningen.

Den totala tillsynstiden för hygienlokaler med stickande eller skärande verksamhet som ingår i den styrda tillsynen beräknas uppgå till cirka 60 timmar per år. Övriga anmälningspliktiga verksamheter ingår i den behovsprioriterad tillsynen som kontrolleras enligt intervall och efterdebiteras.

6.1.3. Bassängbad

Till bassängbad räknas bland annat bassängbad och plaskdammar som är upplåtna åt allmänheten eller som annars används av många människor. Inom Höors kommun finns totalt nio bassängbad och spa. Tillsyn av bassängbad sker varje eller vartannat år. Behovet

av tillsyn av bassängbad beräknas vara oförändrat de kommande åren. Den totala tillsynstiden för bassängbad ingår i den styrda tillsynen och beräknas uppgå till cirka 36 timmar per år. Under år 2023 planeras 4 objekt få tillsyn.

6.2. Behovsprioriterad tillsyn

6.2.1.Strandbad

Miljöenheten har tillsynsansvar för badplatser i kommunen, sex stycken badplatser är kommunala. Ingen av dessa klassificerad som EU-bad. Vattenkvaliteten vid badplatserna påverkas av många faktorer som exempelvis väder, strömmar och de potentiella källor till föroreningar som finns i området. Vanliga orsaker till försämrad badvattenkvalitet är olika smittor och föroreningar från djur och människor samt algbloomning.

Kommunens strandbad har ett stort antal besökare varje år. Brister i skötsel kan leda till personskador vid bad och vistelse vid badet. Brister i badvattenkvalitet kan leda till smitta och spridning av sjukdomar som påverkar många personer. Tillstånds- och tillsynsnämnden har för närvarande avstämning med gatuparkenheten, som ansvarar för skötsel och provtagning av strandbaden, varje år.

Rutiner för vattenprovtagning finns och provtagning sker varje säsong och skickas in till miljöenheten för kännedom och granskning. Vid avvikelser kan miljöenheten utföra tillsyn på anläggningen. Verksamheten ska ha goda rutiner samt löpande informera allmänheten om badvattenkvalitet och vid behov avråda från bad.

Handläggningstid för strandbad uppgår till cirka 30–40 timmar per år.

6.2.2.Solarier

Inom Höors kommun finns ett solarium i dagsläget. Tillsyn av solarier sker var tredje år. Behovet av tillsyn beräknas vara oförändrat de kommande åren. Den totala tillsynstiden för solarium beräknas uppgå till cirka tre timmar per tillsynstillfälle och efterdebiteras.

6.2.3.Ej anmälningspliktiga hygienlokaler

Detta omfattar hygienverksamheter som inte innebär någon risk för blodsmitta eller annan smitta. Till dessa verksamheter hör till exempel barberare utan kniv, frisörer, massage och skönhetsalonger. Verksamheter som har brister i sina rutiner för hygien och materialval kan skapa stor skada för den enskilde individen. Med tanke på smittorisken anser tillstånds- och tillsynsnämnden att tillsyn av dessa verksamheter framöver ska utföras med samma intervall som anmälningspliktiga hygienverksamheter, alltså en intervall på var tredje eller femte år.

Tillsyn av ej stickande eller skärande verksamheter fokuserar på hygien och egenkontrollprogram. I nuläget finns cirka 50 kända verksamheter. Förnyad inventering behövs emellertid. Ej anmälningspliktiga verksamheter debiteras efter nedlagd tid, d.v.s. timavgift.

6.2.4.Lokaler för vård

De som bor på vårdboenden tillhör en riskgrupp, samtidigt som de verksamhetsutövare som driver vårdboenden ofta har god kunskap om en god boendemiljö. Behovet av tillsyn bedöms till ett intervall på fem år.

Lokaler för vård är till exempel vård- och omsorgsboenden, gruppboendestäder och träffpunkter. Totalt sett finns det drygt 21 sådana verksamheter i Höors kommun. Tillsynstiden för vårdlokaler beräknas uppgå till cirka tre timmar per anläggning och efterdebiteras. Tillsyn inom detta området kommer inte ske under år 2023.

6.2.5. Hotell, campinganläggningar och motsvarande

Miljöenheten har ett tillsynsansvar för verksamheter för tillfälligt boende till exempel hotell och campingar. Då boendet på dessa verksamheter är tillfälligt anses ett tillsynsintervall mellan tre till fem år vara tillräckligt beroende på dess storlek. Utöver detta utför miljöenheten tillsyn om det inkommer klagomål på verksamheterna. Det finns cirka 25 anläggningar som debiteras efter nedlagd tid. Tillsyn inom detta området kommer inte ske under år 2023.

6.2.6. Flerbostadshus och bostadsrätter samt radontillsyn

Tillsyn av flerbostadshus behövs för att sprida kunskapen om hur betryggande en bostad ska vara enligt miljöbalkens definitioner och för att tydliggöra vilket ansvar fastighetsägaren har. Invånarna spenderar en stor del av sin tid i sin bostad, varför brister i inomhusmiljön kan orsaka svåra besvär såsom sömnsvårigheter, stresssymptom, allergier eller andningsrelaterade besvär. En god inomhusmiljö leder till friskare medborgare.

Miljöenheten har utfört tillsyn i samband med inkommande klagomål från hyresgäster och bostadsrättsinnehavare.

I syfte att bedriva tillsynen där den gör mest nytta, har miljöenheten tidigare inventerat bostadsföreningar och större hyresvärdar för att förbereda inför kommande projekt. De områden som är viktiga i tillsynen är bland annat kontroll av egenkontrollprogram hos fastighetsägarna samt kontroll av fukt, mögel, ventilation och avfallshantering samt radon. Miljöenheten bedömer att denna typ av tillsyn kan ses över år 2024 på grund av annan tillsyn som måste prioriteras.

Uppskattningsvis beräknas tillsynstiden uppgå till cirka 150 timmar per år, dock kommer projektet sträckas över flertalet år. Under år 2023 ska 40 objekt få tillsyn. Cirka 3 timmar per objekt vilket motsvarar 120 timmar totalt. Tillsyn av flerbostäder debiteras efter nedlagd tid.

6.2.7. Idrottslokaler, gym och träningslokaler

Tillsynsbehovet för idrottslokaler, gym och träningslokaler bedöms vara lågt. Brister i städning och hygien leder troligtvis till att besökarna väljer andra träningslokaler, varför detta verksamhetsområde till viss del är självreglerande. En viss regelbunden tillsyn av verksamheterna bör ändå ske för att undvika att besökarna utsätts för till exempel smittspridning.

I dagsläget uppskattas det finnas omkring 22 verksamheter i denna kategori och planeras 4 timmar per objekt vilket motsvarar 88 timmar. Tillsyn planeras utföras under år 2023. Tillsynsintervallen är var femte år och debiteras efter nedlagd tid.

6.2.8. Kosmetiska och hygieniska produkter

Tillsynen omfattar kontroll av innehåll och märkning av kosmetiska och hygieniska produkter. Detta är viktigt för att säkerställa att produktens innehåll är tillåtet i Sverige och att det inte kan vara skadligt. Särskilt viktigt är detta för produkter som riktar sig till barn. Tillsynen sker framförallt i samband med tillsynsprojekt för att den ska vara effektiv. Handläggning av ärenden är enligt timtaxa. Inga planerade projekt kommer utföras under år 2023.

6.3. Händelsestyrd tillsyn

6.3.1. Klagomålsärenden

Inkommande klagomålsärenden berör framförallt problem med inomhusmiljön i den egna bostaden, buller, lukt och skadedjur. Miljöenheten har en god rutin för klagomålshandlingen, men flera klagomålsärenden är ändå mycket långdragna och kräver därmed mycket handläggningstid. Det behövs resurser och kompetens inom miljöenheten för att samtliga handläggare ska kunna hantera grundläggande handläggning av ett klagomålsärende.

6.3.2. Anmälan enligt § 38

Anmälningsplikten i 38 § i förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd innebär att vissa verksamheter ska anmälas till tillstånds- och tillsynsnämnden innan den påbörjas. De verksamheter som omfattas av den 38 § är yrkesmässig hygienisk verksamhet som innebär risk för blodsmitta eller annan smitta på grund av användning av stickande eller skärande verktyg, bassängbad och vissa skolverksamheter.

6.3.3. Lokala föreskrifter

Enligt lokala föreskrifter enligt miljöbalken för att skydda människors hälsa och miljö finns särskilda bestämmelser som ska följas, till exempel krav på tillstånd för installation av värmepump, regler för tomgångskörning och eldning.

Ärendemängden är sammanställt med miljöskyddsärenden och redovisas i *Tabell 8. Samtliga områden inom miljö- och hälsoskydd*

6.4. Skattefinansierad tillsyn

6.4.1. Radon i enbostadshus

Miljöenheten har ett ansvar för tillsyn av radon i enbostadshus. De som bor i enbostadshuset är i de flesta fall också fastighetsägare och det är då deras eget ansvar att mäta och åtgärda radon. En viss tillsyn behöver dock göras regelbundet. Ett tillsynsintervall på 15 år anses tillräckligt.

Miljöenhetens framtida tillsyn för radon i enbostadshus kommer att vara i form av information till hushållen via utvalda kanaler.

6.4.2. Remisser

Remisser till miljöenheten inkommer huvudsakligen från kommunala sektorer och nämnder. Miljöenhetens svar på remisser sker i form av delegationsyttranden. Miljöenheten yttrar sig på ungefär hälften av alla remisser som inkommer till enheten. Remisserna utgörs främst av ansökningar om bygglov samt ett mindre antal remisser från polismyndigheten gällande bland annat tillfälliga evenemang.

6.4.3. Mätning av bakgrundsstrålning

Olyckan i Tjernobyl 1986 orsakade radioaktivt nedfall över delar av Sverige. För att kartlägga förhöjd radioaktivitet i landet utfördes då mätningar. Det fanns dock svårigheter att veta om radioaktiviteten var förhöjd, då det inte fanns några ursprungliga värden att relatera till. Av den anledningen utförs idag bakgrundsmätningar av radioaktivitet på utvalda platser i hela landet. Detta ger fakta om bakgrundsvärden samt en tidig indikation om värdena förhöjs.

I Hörs kommun finns fyra mätpunkter för bakgrundsstrålning, där mätning sker var sjunde månad. Totalt tar mätningarna och registreringen av mätvärden en dag i anspråk (per tillfälle) för en inspektör.

Utifrån rådande omständigheter i Ukraina finns det skäl att förtäta dem regelbundna baksgrundsmätningar som genomförs till att ske varje eller till var tredje månad. Miljöenheten kommer omvärldsbevaka och följa de råd som lämnas av Länsstyrelsen Skåne.

6.4.4. Smittskyddsärenden

Miljöenheten agerar som tillsynsmyndighet och resurs i de fall ett smittskyddsrelaterat problem uppstår i kommunen. De vanligast förekommande fallen är smitta av legionella men det kan även förekomma smitta från djur. Vid smitta kan miljöenheten få tillsynsansvar från andra statliga myndigheter som sedan måste rapporteras.

6.4.5. Administrativa ärenden

Inom administrativa ärenden ska revidering av verksamheternas klassning ingå för att planera vilken tillsynstid verksamheten behöver. Alla verksamheter som är tillstånds- eller anmälningspliktiga enligt miljöbalken eller som ska betala en årlig avgift för sin tillsyn ska klassificeras.

Handläggning av miljöstraffavgifter och åtalansmälningar är också administrativa ärenden. Miljöstraffavgifterna tillfaller staten. Nedlagd handläggningstid kan ej debiteras varav denna arbetsuppgift finansieras via skattemedel.

7. Uppföljning

Utförd tillsyn ska följas upp löpande under året och redovisas kvartalsvis till tillstånds- och tillsynsnämnden. Uppföljning kommer ske i samband med framtagning av nyckeltal samt redovisad tillsynstid och intäkter. Mål för kostnadstäckningsgraden bör vara 70 – 75 %. Vi utvärderar resultatet av tillsynen samt om vi uppfyller miljö kvalitetsmålen. Vid uppföljning ser vi över tillsynsstrategin och reviderar den ifall det finns ett behov. Under 2023 fortsätter det interna kvalitetsarbetet och tidsredovisning per område samt per handläggare. Årsredovisning för föregående år redovisas i ett separat dokument.

7.1. Beräkning av tillsynsbehov

För att myndigheten ska kunna utföra det identifierade behovet för de olika tillsynsområden sker inventera av de befintliga verksamheter löpande samt revidering/omklassning av verksamheterna där nämnden har tillsynsansvaret. Inventeringsarbetet kräver mycket tid, uppskattningsvis 50–150 timmar. Behovet av inventering sker löpande då detta ger myndigheten mer korrekta siffror inom de fyra kategorier som nämndes i början av tillsynsplanen. Utifrån korrekta siffror kommer vi kunna beräkna behovet av resurser och därmed bedöma om vi behöver tillsätta resurser för att kunna utföra vår tillsynsplikt.

7.2. Tidsredovisning

Arbetet med tidsredovisning fortsätter för varje ärende och objekt som genomförs. I systemet kommer vi redovisa debiterbar tid samt ej debiterbar tid. Detta ska ge ett underlag som tydligt redogör vad nämnden tar betalt för och vad som faller inom den skattefinansierade

tillsynen. Tidsredovisning för de övriga områdena kommer också att redovisas. De områden som inte kan tidsredovisas kommer följa en schablonbild. Sammanställningen redovisas i årsrapporten för föregående år.

7.3. Tillsynsintervall

I samband med inventeringen kommer befintliga registrerade verksamheter i miljöenhetens ärendehanteringssystem ha en tydligare inställning på vilken tillsynsintervall de faller inom. På detta sätt kommer handläggaren och enheten ha enklare att ta fram vilka verksamheter ska ha tillsyn varje verksamhetsår.

7.4. Kompetensförsörjning och resurs

Varje år revideras en kompetenskartläggning för respektive handläggare samt en helhetsbild över miljöenhetens kompetens. För närvarande har enheten sju inspektörstjänster inom miljöenheten. Utbildning och kompetensförsörjning ska vara i linje med tillsynsplanen och behovsutredningen. Varje handläggare har en funktionsbeskrivning som talar om dess ansvarsområde baserad på miljöenhetens aktivitet. Funktionsbeskrivningen grundar sig bland annat på inspektörens kunskap och erfarenhet samt resultat av tillsynsarbetet för tidigare år. Miljöenheten anser att det ska finnas tillräckligt med kompetens inom enheten för att utföra den planerade tillsynen år 2023.

7.5. Ärendehanteringssystem

Fortsatt kvalitetsutveckling av enhetens ärendehanteringssystem. Arbete innefattar implementering av nya rutiner och registervård. Vissa funktioner och mallar revideras löpande för att effektivisera handläggningen och dess skrivelser. Fokus ligger på att korta ner onödiga processteg och underlätta för handläggaren med tydliga och färdiga skrivelser så att ärendet kan hanteras under kortare tid. Detta tar tid från övriga områden.

Ärendehanteringssystemet ska senare förses med e-tjänster då inkommande handlingar registreras direkt i systemet. Detta kräver mycket tid och resurs för att konvertera befintliga blanketter och mallar till digitala blanketter/e-tjänster. Under år 2023 är cirka 300 timmar avsatta.

7.6. Förebyggande arbete

Miljöenheten har ett mål att fokusera på förebyggande arbete genom att ge information, rådgivning och vägledning för de verksamheter som önskar etableras inom kommunen eller ändra sin befintliga. Ett förebyggande arbete leder till att verksamheter blir mer rättssäkra och bidrar till resurssmarta etableringar. Genom att främja miljökvalitetsmålen och de nationella målen lägger vi stor vikt i information och rådgivning. Detta leder även till en mer effektivare handläggning då ansökan/anmälan kan bli mer kompletta vid inskickande till miljöenheten.

7.7. Taxan

Den behovsbaserade taxan har antagits år 2021. Den taxan är baserad på SKRs förslag och miljöenheten har anpassat modellen till kommunens behov. I taxan finns schablontider som ska utgå ifrån vid tillsyn samt planering. Revidering av taxa ses över 1 gång per år i följd av lagförändringar eller tillsynsbehov.

SKR har tidigare utlovat att arbeta fram en ny taxemodell som bygger på efterdebitering under 2022, det projektet har SKR skjutit på framtiden.

7.8. Tillsynsplanens arbete

Tillsynsplanen revideras årligen. Samtliga handläggare som är ansvariga för sina respektive tillsynsområden har granskat och bidragit med innehåll och siffror i planeringen.

Sammanställningen görs av biträdande miljöchef och godkänns av kansli- och miljöchef.

Nästa revidering sker i början av år 2024.

Godkänd av
Gunilla Dencker Skog
Kansli- och miljöchef

Framtagen av
Natasa Curic
Biträdande miljöchef